

የብርሃነ መስቀል አበበ ስኚ አስቂኝ ጭውውት በOMN

አምባቸው ደጅኔ (ከወልዲያ)

ብርሃነ መስቀል አበበ ስኚ የሚባለው ዐይነ ደረቅ አክራሪ ብሔርተኛ “አማርኛ በኢትዮጵያ 29 በመቶ ብቻ ተናጋሪ ሲኖረው አሮምኛ ግን 71 በመቶ ነው።” እያለን ነው። የት ሄደና መቼ ይህን ጥናት እንዳደረገ አልገለጸም። ስድስት ሚሊዮኑን ትግሬ፣ ስድስት ሚሊዮኑን ሶማሌ፣ ስንት ሚሊዮኑን ደቡብ፣ ስንት ሚሊዮኑን ሸናሻ፣ አገው፣ አኙዋክ፣ በርታ፣ ጉሙዝ ወዘተ. ከአማርኛው ይሁን ከአሮምኛው የቋንቋ ቅርጫት በየትኛው ውስጥ እንደከተታቸውም አልጠቆመም - ፍጹማዊ የኅሊና መታወር ማለት ይቺ ናት እንግዲህ። በዚህ ሰውዬ ጥናት መሠረት - ይህንን ከእንስሳም የወረደ ስብዕና ሰው ብሎ መጥራት እንኳን ይቸግረኛል በውነቱ - ከኢትዮጵያ ሕዝብ 71 በመቶው አሮም ሲሆን 29 በመቶው ደግሞ አማራ ነው። አዲሱ ሸዋ! አዲሱ የለማ አገር ቅምብሊት! አዲሱ ትላልቅ ከተሞች! አዲሱ ጎንደር፣ ወሎና ጎጃም! አዲሱ ፊን... ማናት አዲስ አበባ!

በጣም አስቂኛ የዚህ ጅል ሰውዬ ድርጊት ይህን ነገር መናገር የነበረበትና ያለበት “ብዙ አድማጭ” ባለው ወይም እንዳለው በራሱ ጥናት በደረሰበት በአሮምኛ ቋንቋ መሆን ሲገባው በአማርኛ መሆኑ ነው - ሊያውም ጥርት ባለች አማርኛ! አማርኛን የሚችለው የኢትዮጵያ ሕዝብ ቁጥር 29 በመቶ ብቻ ሆኖ ሳለ ለዚያውም በጽንፈኛ ቲቪ እንዴት በአማርኛ እንደሚናገር ራሱ ዕንቁቅልሽ ነው። በጥናቱ እውነተኛነት አልተማመነም ማለት ነው። ራሱ ያላመነበትን ጥናት ደግሞ እኛን ሊያሳምን መድከም አልነበረበትም። ከዕውቀት የጸዳ ባዶ ጭንቅላት።

በዘረኝነት መንፈስ ካበዱ አይቀር እንደዚህ ነው። የምን ትዝብት፣ የምን ይሉኝታ፣ የምን ትምህርትና ዕውቀት፣ የምን ምናምን... ለያዘው ክርክር ማሸነፊያ መስሎ የታየውንና አፉ ላይ የመጣለትን ብቻ መዘላበድ ነው። እነዚህ አክራሪ አሮምኞች ግዴላችሁም አክራሪ ትግሬዎችን ሊያስከኩዱና የተፋነውን ሊያስናፍቁንም ነው መሰለኝ። ይህም የፈረደበት አማራ “አንዱን ካላዩ አንዱን አይሰዩ” (አያመሰግኑ?) የሚለው “ወደው አይስቁ” ጋር ተዳምሮ በጣም ትክክል ነው። ለነገሩ ጅል አይሙት እንዲያጫውትም ይባላልና እንደዚያ ነው ነገሩ።

እኔ በመሠረቱና እንደእውነቱም ከሆነ የአማርኛ ቋንቋ ተናጋሪ 29 በመቶ ሆነ 0.01 በመቶ ጉዳዩ አይደለም። አንድን ቋንቋ ከተናጋሪው ማንነትና ምንነት ጋር በማያያዝ በሥነ ልቦና ደዌ ለማይቸገር ሰው ይህ ነገር ተራ ነው። አማርኛም ሆነ እንግሊዝኛ ወይም አሮምኛ መገልገያ መሣሪያ እንጂ እንደአክራሪ ብሔርተኞች እምነት በአንድ በዘር ሐረግና በደምም ሆነ በንክኪ በማይወረስ ተራ የመጣቢያ መሣሪያ ይህን ያህል በማያባራ አርማጌዴያዊ ጦርነት ውስጥ ተዘፍቆ ለያዥ ለገራዥ ማስቸገር የበሽታ እንጂ የጤንነት ምልክት አይደለም። እናም ችግሩ እሱ ሊሆን አይችልም። በዓለም ያለው ወደ ሰባት ሺህ ገደማ የሚገመተው ቋንቋ ሁሉ የኔ(ም) ነው - አሮምኛ ይቅርና።

... ግን ግን አኤምኤን ራሱ ለምን በአማርኛ ይናገራል? ለ29 መቶች ሕዝብ ለመድረስ ይህን ያህል ለምን ተጨነቀ? ትግራይ ቲቪ ለምን በአማርኛ ይናገራል? ዋሽንግተን ዲሲ ለምን አማርኛን አምስተኛው ኢፌሴየል ቋንቋ ያደርጋል? ጀርመንና ብዙ ያደጉ የአውሮፓና አሜሪካ ሀገራት ለምን በአማርኛ የከፍተኛ ትምህርት መርሐ ግብሮችን ይሰጣሉ? ሰሞኑን ደግሞ ቻይና ለምን አማርኛን በዲግሪ ደረጃ እንዲሰጥ ወስነች? ወያኔዎችና ቱባ ቱባ የአህዲድ ባለሥልጣኖች ለምን ልጆቻቸውን በአማርኛ ያሰለጥኗቸዋል? አሰለጥ የዘር ፖለቲከኞች ለራሳቸው የሚመርጡትን ነገር እንወክለዋለን ለሚሉት ወገን ለምን ይከለክላሉ? እንጃዋር አማርኛን ምናልባትም አማራ ከሚባለው በበለጠ ለምን ይራቀቁበታል? እነፀጋየና ሕዝቅኤል ለምን በሚጠሉት ቋንቋ በአማርኛ ይናገራሉ? የፌዴራል መንግሥት፣ ስብሰባዎችን በአሮምኛ ወይም በእንግሊዝኛ ለምን አያደርግም? ፌዴራሊስት ተብዬዎቹ ለስብሰባም ሆነ ለሆነ ጉዳይ ሲገናኙ ለምን አማርኛን መርጠው ይጠቀማሉ? የየጁው ራስ አለ። ትግሬው አፄ ዮሐንስ፣ አፄ ቴዎድሮስ፣ አፄ ምኒልክ፣ አፄ ኃይለ ሥላሴ፣ ኮ/ል መንግሥቱ፣ አፄ መለስ ዜናዊ ... ሌሎችም ቀደምትና የቅርብ ጊዜ የኢትዮጵያ ገዢዎች አማርኛን የተገለገሉት የአማራ ሕዝብ እግራቸው ሥር ተደፍቶ “እባካችሁን ይህን ጉርሮ የማይቧጥጥ፣ ድድ የማያሳብጥ፣ ከንፈር የማይጎረብጥ፣ ለጽሑፍና ለታሪክ ድርሳን የሚመች አማርኛ ቋንቋየን ተጠቀሙ!” ብሎ ለምናቸው ይሆን? ማን ያውቃል! እንደአሁኑ የአክራሪ አሮምኞች መቅንዝነቱ ከሆነ በርግጥም ያስብላል - እባካችሁን እነዚህ ቁሎች ስለቋንቋና ማኅበረሰብ ምንነትና ዘፈቀዳዊ ግንኙነት እንዲያነቡ ምክሯቸው።

ተቃራኒውን ልንገራችሁ ይልቁንስ፡- አማራነት በውድም በግድም የተለጠፈበትና ይህን ከኢትዮጵያዊነት ማዕረግ የወረደ ልጠፋ አምናበትም ሆነ ሳያምንበት የተቀበለው ሕዝብ በጉልበቱ ተንበርክኮ “አማርኛ የሥራም ሆነ የጋራ ቋንቋ እንዳይሆንብን መንግሥት ዐዋጅ ያውጣልንና እኛንም ያሳርፈን” ብሎ ቢለምን አይሣካለትም። ምክንያቱም ተወደደም ተጠላ አማርኛ የ86 ነገዶች የጋራ መግባቢያ የሆነው በዐዋጅና በጦርነት ሳይሆን ለበርካታ ምዕተ ዓመታት በተደረገ የርስ በርስ መስተጋብርና ማኅበረሰብአዊ ስምምነት ነው። ዛሬ ተነስተህ፣ “ሁሉም በጄ፣ ሁሉም በደጄ” ብለህ ወጧ እንዳማረላት ሴት ከአውሮፓ አሜሪካ እያሸቃነጥክ “የኔ ቋንቋ አገሩን ይግዛ” ብትልና በጠበንጃና በቀስት ሕዝብ ብታስፈጅ ያገኘኸውን ዕድል አበለሻሽተህ የታሪክ ተወቃሽ ትሆናለህ እንጂ እውነቱን ልንገርህ ምንም አታመጣም።

ኧረ ግን ብርሃነ መስቀል አበበ ራሱ ስሙን ለምን አይቀይርምና “ፊይሣ ጉርማሣ ስኚ” አይባልም? ትግልን መጀመር የሚያምረው ከራስ ነዋ! ማን በዚህ ስም እንዲጠራ አስገደደው? ... እነፀጋዬ ገ/መድኅን ዋቀዮ፣ እነፊታውራሪ ኃ/ጊዮርጊስ ዲነግዴ፣ እነጄኔ. ደምሴ ቡልቶ፣ እነጄኔ. ጃጋማ ኬሎ፣ እነጄኔ. ታዬ ባልኬር፣ እነሸመልስ ማነው እነአብዲሣ አጋ፣ እነበዓሉ ግርማ፣ እነጥላሁን ገሠሠ፣ እነጄኔ. መርዳሣ ሌሊሣ፣ እነለማ ጉያ፣ እነለማ ጉተማ፣ እነደበላ ዲንሣ፣ ስንቶቹን ጠርቼ (አማርኛ ግን እንማናቸው በል? የትስ አሉ በሀገራችን ታሪክ? እ?) ... እነዚህ ሁሉ ኢትዮጵያውያን ከሌሎች ወገኖቻቸው ጋር ለዘመናት የገነቧትን ሀገር፣ ወፍ ዘራሾች ድንገት ተነስተው በ30 እና በ40 ዓመታት ውስጥ ያፈርሷታል ማለት ዘበት ነው። ሙከራው ግን ብዙ ጠባሳ አያሳድርም ማለት እንዳልሆነ በግልጽ እያየን ነው። ለማንኛውም “አባት ሳለ አገጥ ጀምበር ሳለ ሩጥ” ነውና እነውድ አክራሪዎች ሆይ፣ አሁን አራት ኪሎ የተገሸረው ሰውዬ ሳያመልችጣሁ ቶሎ ቶሎ ሩጡ! በርቱ!!